

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12P/8/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419202717
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2020:6419202717.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloletú U. V., K.. XX.XX.XXXX, t. č. v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky: X. F., K.. XX.XX.XXXX, I. O. XXX, dieťa rodičov: matka - P. F., K.. XX.XX.XXXX, V. I. O., I.. Č.. B. O., O., XX O. W., zastúpená JUDr. Evou Skačániovou, advokátkou, Dunajská Streda, Korzo B. Bartóka 89/3, a otec - Q. V., K.. XX.XX.XXXX, I. O. Z. XXXX, zastúpený JUDr. Andrejom I. Beladičom, Bratislava, P. O. Box 81362, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda, na návrh matky o zmenu zverenia maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Súd maloletú U. V., K.. XX.XX.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti matke, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

II. Otec je povinný platiť na výživu mal. U. sumu 250 eur mesačne, vždy do 20. dňa mesiaca vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku I.

III. Týmto sa z r u š u j e neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Ž. K. Z. sp. zn. 27P/26/2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v O. O. č. k. 11CoP/44/2019-40 zo dňa 12.11.2019.

IV. Týmto sa mení rozsudok tunajšieho súdu č. k. 7P/57/2017-34 zo dňa 01.03.2018.

V. Súd upravuje styk otca s mal. U. nasledovne:

„Otec je oprávnený stýkať sa s mal. U. každý rok počas letných prázdnin od 5. do 15. augusta. Matka, resp. ňou určená osoba je povinná dieťa na styk pripraviť a odovzdať otcovi v stanovený deň v mieste svojho pobytu na území Slovenskej republiky a otec je povinný v stanovený deň vrátiť dieťa matke, príp. ňou určenej osobe v mieste pobytu na území Slovenskej republiky.

Otec je oprávnený kontaktovať sa s maloletou prostredníctvom videohovoru každý párny týždeň roka v nedeľu v čase medzi 14.00 h a 18.00 h. Matka je povinná zabezpečiť maloletej podmienky na uskutočnenie videohovoru a technické vybavenie a oznámiť otcovi kontaktné údaje.“

odôvodnenie:

(1) Návrhom zo 14.08.2019 (podaným pôvodne na Okresnom súde Ž. K. Z.) sa matka maloletej (navrhovateľka) domáhala zmeny rozhodnutia súdu o zverení maloletej tak, aby bola zverená do jej osobnej starostlivosti. Uviedla, že došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich zmenu pôvodného súdneho rozhodnutia. S dieťaťom jej bolo posledného pol roka čoraz menej umožnené komunikovať, otec matke uvádza, že maloletá telefón rozbila alebo zlomila SIM kartu, ak sa jej podarilo telefonovať s dieťaťom, tak pri telefonovaní s ňou bol nastavený hlasitý odposluch. Dieťa jej cez videohovor povedalo,

ako ju otec a stará mama zo strany otca týrajú, maloletá žiadala o pomoc aj školu, z ktorej však kontaktovali otca a nie sociálny úrad, pričom otec ju mal následne zbiť. Zbil ju aj vtedy, keď dostala zlú známku v škole, nechajú ju zatvorenú v izbe, keď otec a stará matka odídu na nákupy alebo do práce, nedajú jej jesť, keď si vyžiada. Stará matka zo strany matky podala z dôvodu vyjadrení maloletej na otca trestné oznámenie. Matka už 6 rokov žije v U., pracuje tam, má ďalšie dieťa.

(2) Na návrh úradu práce v Ž. Okresný súd Ž.H. K. Z. uznesením č. k. 27P/26/2019 zo dňa 01.08.2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke zo strany matky, matku aj otca zaviazal k plateniu výživného v minimálnej výške, ktoré rozhodnutie napadnuté odvolaním zo strany otca Krajský súd v O. O. potvrdil. Z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že potreba neodkladnej dočasnej úpravy pomerov maloletej bola osvedčená tvrdeniami starej matky, tvrdeniami prednesenými maloletou pri osobnom pohovore so sociálnou pracovníčkou úradu práce, bola spochybnená aj kvalita jej citového vzťahu k otcovi, dieťa prezentovalo obavu a strach z jeho správania.

(3) K veci sa vyjadril písomne otec podaním zo dňa 11.05.2020 s tým, že navrhol návrh matky zamietnuť. Poukázal na to, že v trestnom konaní bol vyhotovený znalecký posudok, z ktorého záverov má byť zrejmé, že otec sa nedopustil žiadneho negatívneho konania voči maloletej. Poukázal tiež na to, že otcovi je dlhodobo bez právneho titulu odopierané právo realizovať svoje rodičovské práva a povinnosti, musí čeliť nedôvodnému podozreniu zo spáchania tak závažného skutku ako je týranie maloletej osoby, pritom svoju dcéru ľúbi. Nemožnosť stretávať sa so svojim dieťaťom ho značne spoločensky a osobne poškodzuje.

(4) Prokurátor dozorujúci trestnú vec v súvislosti s podozreniami voči otcovi maloletej dňa 19.06.2020 súdu oznámil, že z výsluchov a zo znaleckého posudku jednoznačne vyplynulo, že skutok sa nestal a bude vyhotovené zastavujúce uznesenie. Podľa záverov pripojeného znaleckého posudku PhDr. Kataríny Haidovej, znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, vypracovaného v trestnom konaní k mentálnej vyspelosti maloletej sú jej pamäťové schopnosti v porovnaní s intelektovými znížené, myslenie nedisciplinované, bez prísnych hraníc, schopnosť racionálnej kontroly nie je dostatočná. Myslenie má ešte v názorovej etape vývoja, čo je prekážkou pre presnú reprodukciu reality, dieťa reaguje impulzívne, odbrzdene a dramaticky. Maloletá je ustarostená, náladová, silne emočne reaguje. Ďalej bolo zistené, že maloletá nedokáže správne, objektívne vnímať prežitú udalosť, v jej komplikovanej osobnej realite sa nedokáže dostatočne orientovať, jednotlivé situácie nedokáže primerane emočne spracovať, nedokáže sa realite prispôbiť. Aktivujú sa u nej obranné mechanizmy, polarizovaný vzťah k rodičom, kde jedného idealizuje a druhého devaluje, realitu nedokáže správne interpretovať. U maloletej boli zistené sklony k fabulácii, k účelovému klamaniu, k skresľovaniu prežitých udalostí aj zatajovaniu prežitých skutočností súvisiacich so skutkom. Zdôrazňuje svoju pozíciu obeť týrania zo strany otca a celej jeho rodiny, tieto tendencie pramenia z nevyriešeného konfliktu jej lojality vo vzťahu k rodičom po ich rozchode. Podľa situácie sa vyjadruje, že chce ísť otcovi, spomenula aj alternatívu detského domova, mení svoje postoje, rieši potrebu niekam patriť. Aktuálne však otca odmieta. Vierohodnosť maloletej možno z psychologického hľadiska spochybníť. Dieťa má zjavne problém s citovými väzbami k rodičom, nepripúšťa možnosť, že ho matka opustila a vinu za terajšiu situáciu premieta na otca. Aktuálne celoplošne idealizuje matku a devaluje otca. Je traumatizovaná konfliktnou situáciou v rodine, z ktorej na základe svojho subjektívneho spôsobu posudzovania obviňuje otca. Maloletá má psychické problémy s vlastnou identitou, citovými väzbami k rodičom, ktoré nedokáže riešiť sama.

(5) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, starej matky, svedkyne, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, predchádzajúcou súdnou úpravou a zistil nasledovný skutočný stav veci:

(6) Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/57/2017-34 zo dňa 01.03.2018 bola maloletá zverená do starostlivosti otcovi, matku súd zaviazal na platenie výživného sumou 70 eur mesačne. Matka bývala a pracovala v U., v čase rozhodnutia bola práceneschopná. Otec tvrdil príjem 800 eur mesačne.

(7) Na základe tvrdení maloletej podal úrad práce na podnet starej matky dieťaťa zo strany matky návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému návrhu Okresný súd Ž. K. Z. (ods. 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia) vyhovel. Priebežne bolo zahájené aj trestné konanie, v ktorom sa preverovali skutočnosti

vyplývajúce z tvrdení maloletej. Závery znaleckého posudku podaného v trestnej veci nepotvrdili pravdivosť tvrdení maloletej a trestné konanie bolo zastavené.

(8) V priebehu konania boli zabezpečené správy k starostlivosti otca o maloletú. Obec, v ktorej otec s maloletou býval uviedla, že k jeho osobe nebola podaná žiadna sťažnosť alebo iná informácia o konaní proti zákonu. Základná škola uviedla, že maloletá dosahuje výborný prospech, otec aj so starou mamou (s ktorou žije v spoločnej domácnosti) sa zaujímali o vyučovacie výsledky a správanie maloletej, maloletá neprejavovala strach z otca a pekne sa o ňom vyjadrovala, do školy chodila upravená, čisto oblečená, s pripravenou desiatou, školské pomôcky mala vždy v poriadku. Nepozorovali žiadne známky psychického alebo fyzického týrania zo strany otca alebo starej matky. Zo správy pediatra vyplýva že starostlivosť o maloletú bola dobrá, správanie maloletej a komunikácia s ňou boli primerané, dieťa spokojné a pokojné.

(9) Na Úrade práce v Ž. prebiehal poradenský proces s maloletou, podľa správy referátu poradensko psychologických služieb zo dňa 01.10.2020 absolvovala maloletá u nich celkom 9 individuálnych stretnutí, na každé stretnutie prišla maloletá v sprievode starej matky a na posledné dve stretnutia v sprievode svojej matky. Podľa referátu stará matka sa zaujímala o priebeh stretnutí aj o stav maloletej, prejavovala o maloletú záujem, čo sa týka školy aj voľného času. Matka maloletej na stretnutiach prejavovala záujem o maloletú, má záujem s maloletou vycestovať do U., kde by maloletá žila v spoločnej domácnosti s ňou, jej partnerom a dvomi mladšími sestrami. Spolupráca s maloletou je na dobrej úrovni, maloletá rada veľa rozpráva, stretnutia začína vždy rozprávaním o mamine a o tom, čo je s ňou nové a rozprávaním o kamarátoch zo školy a zážitkoch. Téma otca je vždy spojená s negatívnymi obrazmi, v projektívnych technikách maloletá otca ani jeho rodinu neuvádza, negatívne vyjadrenia maloletej na otca sú spojené s tým, že nesplní to, čo sľúbi, na stretnutia s ňou sa napriek vzájomnej dohode nedostavoval, čo prehĺbilo v maloletej nechť vrátiť sa k otcovi. Napriek záverom znaleckého posudku v trestnom konaní sa maloletá drží svojej teórie a v súčasnosti vyjadruje potrebu byť s matkou a zdieľať s ňou svoje prežívanie. Je to pre ňu práve matka, ktoré ju chápe, porozpráva sa s ňou aj pomazná a z vyjadrení maloletej je zrejmé, že práve takáto fyzická blízkosť rodiča jej u otca chýbala. Pediatr, v ktorého starostlivosti je maloletá po zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti uviedol, že starostlivosť o maloletú je vyhovujúca, primeraná, dieťa býva minimálne choré, v ambulancii je pokojné, usmiate, smelé a komunikuje primerane svojmu veku. Základná škola v I. O. uviedla, že v ukončenom školskom roku navštevovala tretiu triedu, kolektív ju prijal priateľsky od začiatku, hoci sama si ťažšie zvykala, na vyučovanie chodí pripravená, oddýchnutá a čisto oblečená. Je komunikatívna a aktívne sa zapája do vyučovania, domáce úlohy si vypracúva podľa pokynov. Navštevuje folklórny a počítačový krúžok. Stará matka, u ktorej teraz býva maloletá, sa zaujíma vnučku a jej výchovno-vzdelávacie výsledky v škole.

(10) Otec vo svojej výpovedi uviedol, že z jeho strany starostlivosť o maloletú bola podľa jeho mienky v poriadku a bez problémov. Chodil do práce a maloletá do školy, v jeho neprítomnosti mu so starostlivosťou pomáhali jeho matka a jeho stará matka, keďže do práce odchádzal z domu v skorých ranných hodinách. Maloletá u neho mala dostatok jedla, jesť mohla, kedy chcela, dostala bicykel, kolieskové korčule. Modriny, ktoré mala na tele, mohli vzniknúť pádom z bicykla alebo v škole. Poukázal na to, že pracuje už 13 rokov u jedného zamestnávateľa v leteckej spoločnosti, zamestnávateľ pravidelne vykonáva previerky ohľadne životosprievodu zamestnancov a ich prípadných väzieb na alkohol alebo narkotiká, v práci musí preukazovať bezúhonnosť a správanie tvrdené dieťaťom by mu nebolo tolerované. Vo voľnom čase grilovali, chodili plávať, posedeli so susedmi. Uviedol, že práve, keď prevzal maloletú do svojej starostlivosti (september 2017) sa maloletá bála vody a musel ju učiť sprchovať, nedostal ani potvrdenie o absolvovaní prvej triedy základnej školy v U., práve partner matky ju v jednom prípade tak vyťal zaucho až jej roztrhol ušnicu. Dcéra prišla z U. v starých vyťahaných veciach, roztrhaných gumákoch a roztrhanej bunde. Nikdy nezakazoval maloletej telefonovať so starou matkou (zo strany matky), celá situácia sa proti nemu obrátila v priebehu jedného až dvoch dní.

(11) Stará matka maloletej zo strany matky uviedla, že maloletá bola u nej na prázdninách, kedy ju zobrala k lekáreke, lebo mala na tele modriny a (maloletá) tvrdila, že otec a babka ju bijú, plakala, že nechce ísť späť k otcovi. Aj počas predchádzajúcich prázdnin tvrdila, že jej zakazujú ísť na záchod, otec ju v izbe zamyká. Keď sa mala chystať, že odchádza domov (k otcovi), maloletá spustila veľký plač. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odkomunikovala aj s matkou dieťaťa.

(12) Svedkyňa B. Y., bývajúca v obci ako otec, vo svojej výpovedi uviedla, že maloletá je spolužiačkou a kamarátkou jej syna, pozná ju zo školy a často sa s ňou v škole stretáva, do školy ju sprevádza babka (stará matka zo strany otca), otca pozná pomenej. Maloletá sa často u svedkyne hrávala, chodievala k nim na bazén, bývajú v susednej ulici, vo vzdialenosti asi 50 metrov. Maloletá jej rozprávala o sestričke B., spomínala, že otec B. jej robil zle a zvykol ju nechať stáť v kúte alebo vonku. O matke sa nevyjadrovala v zlom, hovorila, že jej chýba a že ju príde pozrieť, pretože to sľúbila. Nevyjadrovala sa v zlom ani o otcovi. Stretli sa aj na ulici, keď ju otec učil korčuľovať, jazdili na bicykli, prechádzali sa so psom. Pozorovala v jednom prípade na maloletej modrinu a na jej otázku maloletá pohotovo uviedla nejaký úraz asi na bicykli. Po čase (keď už bola maloletá v starostlivosti starej matky) sa svedkyňa s maloletou stretli, zdala sa jej schudnutá, mala na sebe staré deravé tenisky. Maloletá jej uviedla, že stále chce ísť za mamou, že teta jej požičiava veci, ako aj tenisky, že starej matke pomáha variť. Tiež svedkyňa na otázku odpovedala, že otec a babka jej chýbajú, ale nechce ísť k nemu späť a chce ísť za matkou. Svedkyňa uviedla, že v čase, kým bola maloletá v starostlivosti otca, chodila oblečená a upravená oveľa krajšie.

(13) Maloletá vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že u starej matky býva preto, lebo sa jej u otca nepáčilo. U starej matky sa dobre cíti, je u nej väčšia zábava a chodí za ňou aj do práce, chodievajú na prechádzky a na výlety. Keď dostala v škole známku 3, 4, prípadne 5, dostala od otca facku, hrozil jej päšťou. Bojí sa facky, ak náhodou niečo zle urobí, nepustil ju za kamarátkou a tvrdil kamarátke, že je chorá. Dal jej facku aj vtedy, keď bol opitý. Chce byť so svojou matkou v U., s ktorou telefonujú spolu každý deň, Matka jej chýba a má tam dve sestry, s otcom si nechce telefonovať. Počas prázdnin bola na výlete s príbuznými a známymi, navštívila kamarátky. V priebehu letných prázdnin prišla jej matka s oboma mladšími dcérami. Spolu sa hrali, chodili na prechádzky, boli na výlete na hrade. Chce odísť do U. s malými sestričkami, chce bývať s matkou. Otec ju počas prázdnin v ani jednom prípade nenavštívil. Nechce sa k nemu vrátiť, k čomu uviedla, že otec večer odchádzal von, bol prípad, keď spal pod autom, nemala ani vlastnú posteľ. Spomenula prípad, že ju otec počas Vianoc za trest nechal vonku na dvore v krátkom tričku a nohaviciach a dovnútra ju pustila až babka. Nechodil s ňou na žiadne výlety, hoci sľuboval, nepúšťajú ju von. Matka čo povie, to dodrží, kupuje a posieľa jej veci, spolu chodia korčuľovať, na pizzu.

(14) S prihliadnutím na skutočnosť, že otec vzhľadom na prebiehajúce trestné stíhanie nemal možnosť stretávať sa s maloletou a v záujme toho, aby sa obnovila citová väzba medzi otcom a dieťaťom na účely možného vrátenia dieťaťa do jeho starostlivosti, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s dieťaťom počas letných prázdnin, prihliadajúc aj na rozpis pracovných zmien otca. Otec mal priestor sa počas mesiacov júl a august stretnúť sa s maloletou minimálne päťkrát, z určených termínov však nevyužil ani jeden. S dieťaťom sa stretol v prítomnosti starej matky až 1. októbra, predtým sa o kontakt pokúsil trikrát telefonicky, kedy ho maloletá krikom odmietala. Počas osobného stretnutia sa však správala úplne opačne, usmievala sa, ukázala mu v obci ihrisko, boli spolu v pekárni a lúčila sa s ním pozdravom „ahoj tati“.

(15) K stretnutiu otca s maloletou stará matka uviedla, že na jej prítomnosti trvala maloletá a počas celého stretnutia ju držala za ruku a sedela vždy pri nej. Je pravdou, že otcovi chcela v obci všetko ukázať, ale pri posedení súrila starú matku, aby sa ponáhľali. Maloletú proti otcovi určite neovplyvňuje, práve naopak, maloletú sama nahovárala, aby sa s otcom stretla. Uviedla, že maloletá je psychicky úplne rozhádzaná a stále plače, lebo sa bojí ísť k otcovi.

(16) Matka pricestovala na územie SR s oboma ďalšími dcérami koncom júla t. r., medzičasom sa staršia B. (nar. v Q. XXXX) vrátila domov, nakoľko zahájila školský rok. Vo svojej výpovedi matka uviedla, že tri roky sa s maloletou nestretli osobne, kontakt mali iba telefonicky, aj ten ku koncu s problémami. O maloletú sa dokáže postarať a mieni s ňou vycestovať do U.. Jej partner je otcom jej ďalších dvoch detí (mal. B. a mal. X., K.. B. Q. XXXX), spoločne bývajú v prenajatom trojizbovom dome, v ktorom má maloletá pripravenú samostatnú izbu, podala už aj prihlášku do školy. Nájomné platia 480 libier mesačne, nájomná zmluva sa obnovuje každých 6 mesiacov, v dome bývajú už 3 roky, nedoplatky na nájomnom nemajú. V súčasnosti je na materskej dovolenke do 5. roku veku dieťaťa, príjem má z opatrovateľského príspevku 168 libier - opatruje svojho partnera, ktorý je v starostlivosti reumatológa, je práceneschopný asi 2 a pol roka, poberá invalidný dôchodok 336 libier. Na dve maloleté deti dostáva rodičovský príspevok 500 libier mesačne. Prídavok na dieťa sa poskytuje za prvé dieťa vo výške 23 libier týždenne a na každé ďalšie dieťa 13,50 libier týždenne. Ďalej poberajú s partnerom takzvaný partnerský príspevok 2x 225 libier mesačne a pre zdravotný stav partner dostáva príspevok na bývanie

430 libier mesačne. Nedostatkom finančných prostriedkov v U. rodina netrpí. Počas prázdnin sa čo najviac venovala maloletej, precvičovali matematiku a anglický jazyk, chodili na prechádzky, na výlety, navštevovali rodinu.

(17) Procesný opatrovník nesúhlasil, aby matka vzala maloletú do U., nakoľko mu nie sú známe podmienky, v akých matka v súčasnosti v U. žije a s poukazom na to, že maloletá má psychické problémy, v tomto smere je s ňou potrebné ďalej pracovať, pričom starostlivosť starej matky je v poriadku. Nie je isté, či maloletá bude život v U. zvládať, či jej angličtina je na dobrej úrovni a či jej bude zabezpečený psychológ. Pripustil však, že vzhľadom na výpoveď maloletej a správu psychológa tu nie je ani dôvod, aby bola ponechaná maloletá v starostlivosti otca.

(18) Zástupca OP tiež nesúhlasil s tým, aby matka vzala dieťa do U. s poukazom na to, že v roku 2017 matka tvrdila, že nezvláda výchovu maloletej, pričom výchovné podmienky mala ľahšie než v súčasnosti - jej partner pracoval a mala iba jedno ďalšie dieťa. Pokiaľ si aj maloletá v súčasnosti idealizuje matku a znevažuje otca, môže to byť o polroka inak. Nepovažuje za spravodlivé, aby zanikla väzba dieťaťa k otcovi, ktorý starostlivosť o dieťa zvládal, v trestnom konaní bolo preukázané znalcom, že dieťa si vymýšľa. Navrhol maloletú vrátiť do starostlivosti otcovi, prípadne ju ponechať starostlivosti starej matky, ktorá (starostlivosť) je preukázateľne v prospech maloletej a styk otca s dieťaťom za účelom obnovenia väzby rozšíriť.

(19) Stará matka poukázala na to, že s maloletou je denne a vie, že sa maloletá nechce vrátiť k otcovi a trpí neprítomnosťou matky. Rozhodnutie vo veci ponechala na úvahu súdu. Želá si však, aby maloletá bola zverená jej dcére.

(20) Splnomocnený zástupca otca sa vyjadril, že pre otca je neprijateľné, že by maloletá odišla s matkou do U., dieťa má u otca v novom a riadne zariadenom rodinnom dome pripravenú samostatnú izbu plnú hračiek a má vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloletú. Navrhol návrh matky zamietnuť a určiť matke výživné sumou 200 eur mesačne.

(21) Advokátka matky sa vyjadrila, že želanie dieťaťa je veľmi dôležitý prvok a je potrebné naň prihliadať, ale je potrebné zväziť tiež záujem dieťaťa. Dôvody, pre ktoré bola nariadená náhradná osobná starostlivosť, pominuli. Matka má vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o dieťa a nejde jej o žiadny finančný prospech z toho, že bude mať dieťa vo svojej starostlivosti. Poukázala na to, že dieťa má veľký stres z toho, že by muselo ísť k otcovi, dieťa potrebuje lásku, porozumenie a predovšetkým plnenie sľubov, nestačí mu krásny dom a izba plná hračiek.

(22) Matka súdu predložila rozsiahlu fotodokumentáciu o domácom prostredí, v ktorom žije v U. s partnerom a ďalšími dvoma dcérami. Rodina býva v zariadenom byte v dome s uzavretým dvorom, pre maloletú je pripravená samostatná izba, zariadená základným nábytkom. Uviedla, že sama má záujem zabezpečiť maloletej psychológa v U., pri ktorých vyšetreniach môže byť tlmočník, uviedla že angličtina maloletej je na dobrej úrovni a navyše školy v U. vedia pracovať aj s takýmito deťmi a majú aj vlastného psychológa.

(23) Na opakované rozhodovanie o veci musí byť splnená hmotno-právna podmienka, ktorou je zmena pomerov, ktorú skúma súd nielen pri otázke výživného, ale aj pri posudzovaní navrhovanej akejkoľvek zmeny už danej úpravy, v danom prípade teda aj pri zmene zverenia dieťaťa druhému rodičovi. Otcovi bola maloletá zo starostlivosti dočasne odňatá pre tvrdené podozrenia z nedostatočnej (a zneužívanej) starostlivosti, ktoré tvrdenia však neboli potvrdené, nie je tu preto dôvod, aby maloletá ostávala v starostlivosti starej matky. Medzičasom však podala matka návrh na zmenu zverenia dieťaťa, tiež síce motivovaný tvrdeniami dieťaťa. Zo zistených skutočností vyplýva, že obaja rodičia majú vytvorené podmienky na riadnu starostlivosť a výchovu maloletú. Obaja sú spôsobilí sa o maloletú postarať.

(24) Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonaným súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Podľa článku 12 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru musia zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom detí musí venovať primeraná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni...

(25) Prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí je záujem dieťaťa, pričom v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovali k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva.

(26) Napriek tomu, že bolo zistené, že maloletá si vymýšľa a domýšľa rôzne skutočnosti a situácie, je zrejme, že pramena z ňou prežitých zážitkov a je to zrejme pre to, že sa v rodinnom prostredí u otca necítila komfortne. Otec, hoci má preukázateľne po materiálnej stránke väčšie možnosti zabezpečiť starostlivosť o maloletú, maloletej neposkytoval ňou želaný pocit patričnosti, nedostatočne sýtil vzájomný citový vzťah, nevyužil priestor daný mu na obnovenie citovej väzby, ktorá tak významne zoslabla. Maloletá je v súčasnosti výrazne citovo viazaná na matku, od ktorej sa jej dostáva podstatne viac pozitívnych citových prejavov. Matka vážny záujem o dieťa preukázala aj tým, že pricestovala za maloletou a venuje sa jej. Preto súd vyhovel jej návrhu a zveril maloletú do jej starostlivosti.

(27) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (§ 62 ods. 1 až 5 zák. o rodine)

(28) Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (§ 75 ods.1 zák. o rodine)

(29) Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 77 ods. 1 zák. o rodine) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (§ 76 ods. 1 zák. o rodine)

(30) Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov, ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú však reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Teda

pri určení výživného treba vychádzať zo zásady, že životná úroveň dieťaťa má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, na prípravu na povolanie. Súd sa pri určovaní výšky výživného riadi základnými pravidlami, a to odôvodnenými potrebami oprávnenej osoby a schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinnej osoby. Odôvodnené potreby oprávnenej osoby závisia od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám a postarať sa o seba. Na strane povinného súd skúma faktické príjmy, ale prihliada tiež na to, čo je objektívne možné, aby zarobil (podľa veku, zdravotného stavu, kvalifikácie, odbornosti, situácie na trhu práce, pracovných skúseností), majetkové pomery, tiež počet, druh a výšku ďalších vyživovacích povinností.

(31) Táto sa môže prejavovať subjektívne, teda okolnosťami na strane povinnej alebo oprávnenej osoby, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Ustanovenie § 78 ods. 1 zák. o rodine predpokladá výraznú zmenu tých okolností, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom (napr. zvýšenie alebo zníženie zárobku a iných príjmov, vyšší vek dieťaťa, rozšírenie alebo zúženie vyživovacej

povinnosti povinného, a pod.). Zmena výšky výživného pre maloleté dieťa je pritom možná najskôr od času, kedy k takej zmene pomerov došlo, nie je rozhodujúca doba začatia súdneho konania.

(32) V danom prípade ide o dieťa vo veku XX Y., zvýšené výdavky na jej starostlivosť neboli tvrdené. Matka uviedla, že nástupom do školy v U. bude potrebné maloletej zabezpečiť školskú uniformu (2x ročne á 60 eur) a k tomu čierne topánky (cca 4x ročne á 50 eur). Príjem rodiny vyčíslila na 1.852 libier mesačne (z toho sama poberá opatrovateľský príspevok 160,20 libier, príspevok na dve deti 508,75 libier a partnerský príspevok 249,46 libier, jej partner poberá invalidný dôchodok 336,20 libier, partnerský príspevok 249,46 libier a príspevok na bývanie 430 libier), výdavky rodiny vyčíslila na cca 1.500 libier za mesiac (nájomné, služby spojené s bývaním, strava, ...). Je nemajetná, aj jej partner. Otec vykázal príjem zo zamestnania za obdobie od septembra 2019 do augusta 2020 vo výške 1.460,34 eur v priemere mesačne. Vlastní rodinný dom zaťažený úverom so splátkami 450 eur mesačne, na zariadenie bytu spláca úver 100 eur mesačne, elektrinu, telefón a televíziu platí sumou 185 euro mesačne. Ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá.

(33) Vyživovaciu povinnosť otca súd upravil s prihliadnutím na (základné) odôvodnené potreby dieťaťa daného veku a zárobkové pomery otca. Otec nepreukázal (ani netvrdil) žiadne významné výdavky spojené so zdravotným stavom, prípadne iné, je schopný platiť úver, vlastné bývanie. Možnostiam a schopnostiam otca tu podľa názoru súdu zodpovedá výživné podľa návrhu matky 250 eur. Určené výživné spolu so starostlivosťou matky, čiastočným znášaním finančných výdavkov na dieťa z jej strany a príspevkami s prídavkom, ktoré bude poberať na maloletú, budú takto pokrývať odôvodnené potreby dieťaťa.

(34) Podľa § 25 ods. 1 zák. o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze. Podľa ods. 2 ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

(35) Rozsah styku otca s maloletou súd upravil s prihliadnutím na predpokladané vycestovanie matky s maloletou do U. otca so zreteľom na záujem dieťaťa a na to, aby úplne nezanikla väzba medzi dieťaťom a otcom. Bude na matke, aby dieťa na osobné stretnutie s otcom pripravila, od otca sa očakáva, že si u maloletej pravidelnými a obsažnými videohovormi vybuduje opätovnú dôveru, aby dokázala uňho stráviť prázdniny bez obáv. Tu súd pripomína, že je v záujme dieťaťa, aby aj rodičia navzájom spolu priebežne a konštruktívne komunikovali, k čomu súd poukazuje a upozorňuje rodičov na to, že aj priemerne empatické dieťa sa pri dvoch nedostatočne komunikujúcich rodičoch nemôže cítiť dobre a jeho nechť ublížiť niektorému z rodičov kladie na jeho psychiku ďalšie neúmerne požiadavky, ktoré dieťa zaťažujú a môžu ho ohrozovať v jeho zdravom vývoji. Je na oboch rodičoch, aby vytvárali pre maloleté dieťa prostredie, v ktorom sa cíti bezpečne, s istotou sa môže vyvíjať a najmä sa od (oboch) rodičov prirodzene učiť ako od dôveryhodných modelov všetkému, čo bude živote potrebovať.

(36) O zrušení neodkladného opatrenia súd rozhodol v znení § 334 CSP.

(37) Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu (§ 362 CSP). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)